

19 listopada 2019 r.

**Komunikat z 47. posiedzenia
Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 19 listopada 2019 r.**

W czterdziestym siódmym posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) udział wzięli:

- Jacek Jastrzębski – Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego,
- Małgorzata Iwanicz-Drozdowska – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
- Rafał Mikusiński – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowegoⁱ,
- Jan Pawelec – Przedstawiciel ministra właściwego ds. gospodarki,
- Andrzej Kaźmierczak – Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiegoⁱⁱ,
- Cezary Kochalski – Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- Jan Wojtyła – Przedstawiciel ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego,
- Mirosław Panek – Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*,
- Marek Niechciał, Przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

1. Komisja jednogłośnie udzieliła zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej:

- Domowi Inwestycyjnemu Nehrebetius SA z siedzibą w Krakowie

na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

2. Komisja jednogłośnie zezwoliła na połączenie FCA Bank S.p.A. z siedzibą w Turynie, Włochy (FCAB) z FCA-Group Bank Polska SA z siedzibą w Warszawie (FCAGBP) przez przeniesienie całego majątku FCA-Group Bank Polska SA na FCA Bank S.p.A.

W następstwie połączenia FCAB zamierza kontynuować działalność dotychczas wykonywaną przez FCAGBP w Polsce w formie oddziału instytucji kredytowej pod firmą FCA Bank Spółka Akcyjna Oddział w Polsce.

W związku z powyższym w wyniku połączenia FCAGBP ma przestać istnieć, a FCAB ma przejąć wszystkie aktywa i pasywa FCAGBP, które po połączeniu będą tworzyć aktywa i pasywa polskiego oddziału instytucji kredytowej.

3. Komisja jednogłośnie nałożyła na Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska SA (dalej zwany „Domem Maklerskim”) karę pieniężną za naruszenie między innymi przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (dalej „ustawa”, „ustawa o obrocie”)¹.
 - Kara pieniężna w wysokości 100 tysięcy złotych nałożona została za naruszenie przez Dom Maklerski art. 79 ust. 6a ustawy o obrocie poprzez niedostateczną realizację obowiązku nadzoru nad czynnościami wykonywanymi przez agenta firmy inwestycyjnej tj. Bank Ochrony Środowiska S.A. (dalej zwany „Agentem”, „Bankiem”), w związku z realizacją zawartej między Domem Maklerskim a Agentem umowy o pełnienie funkcji agenta firmy inwestycyjnej (dalej „Umowa”).

Komisja ustaliła, że nadzór nad czynnościami powierzonymi Agentowi na podstawie Umowy był sprawowany w sposób niedostateczny. Został on w zdecydowanej mierze sprowadzony do bieżącej współpracy w toku wykonywania czynności operacyjnych między pracownikami jednego z wydziałów Domu Maklerskiego a pracownikami Banku. W trakcie wykonywania tych czynności Dom Maklerski dokonywał przede wszystkim weryfikacji kompletności i poprawności dokumentacji przekazywanej przez Agentą. Poza wskazaną współpracą Dom Maklerski w niewielkim stopniu korzystał z możliwości sprawowania nadzoru w zakresie faktycznej organizacji i przebiegu procesu przyjmowania przez Agentą zapisów na certyfikaty inwestycyjne funduszy. W okresie objętym postępowaniem, Dom Maklerski nie przeprowadził żadnej kontroli działań Agentą w miejscu ich realizacji, tj. w oddziale Banku, gdzie wykonywano czynności powierzone, w okresie od maja 2015 r. do maja 2016 r.

Zdaniem Komisji należy wyraźnie rozróżnić współpracę operacyjną między pracownikami Domu Maklerskiego a pracownikami Banku pełniącymi rolę agenta od nadzoru. Nadzór nad agentem wymaga bowiem doboru środków zapewniających rzetelność, skuteczną i całościową weryfikację powierzonych czynności, z punktu widzenia zgodności z regulacjami wewnętrznymi, umową agencyjną, jak i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Norma zawarta w art. 79 ust. 6a ustawy o obrocie nakłada na firmę inwestycyjną obowiązek sprawowania nadzoru nad czynnościami powierzonymi agentowi firmy inwestycyjnej. Warto mieć na uwadze, że firma inwestycyjna jest licencjonowanym podmiotem regulowanym i instytucją zaufania publicznego, która swoją działalność powinna prowadzić z najwyższą starannością. Powierzenie agentowi stałego lub okresowego wykonywania w imieniu i na rachunek firmy inwestycyjnej czynności pośrednictwa

¹ Komisja w obecnym stanie prawnym nie ma podstaw prawnych do przekazania do publicznej wiadomości informacji w zakresie naruszeń przepisów innych niż przepisy ustaw i rozporządzeń unijnych, z uwagi na brzmienie art. 25 ust. 1 pkt 2 w zw. z pkt 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym.

w zakresie działalności prowadzonej przez tę firmę, w żaden sposób nie może wpływać na prawidłowość i zgodność realizacji tych czynności z przepisami prawa.

Prowadzenie przez firmę inwestycyjną działalności przy udziale agenta firmy inwestycyjnej jest dobrowolne, ale wiąże się z obowiązkiem wypełnienia dodatkowych zadań, w tym w zakresie nadzoru nad agentem. Zawarty w art. 79 ust. 6a ustawy obowiązek weryfikacji wykonywanych przez agenta firmy inwestycyjnej czynności, ma służyć zapewnieniu, że czynności te będą wykonywane według standardów właściwych dla firmy inwestycyjnej, z poszanowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa. W tym zakresie firma inwestycyjna powinna wdrożyć określone mechanizmy nadzorcze tak, aby ograniczyć ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w działalności powierzonej agentowi. Dobór środków nadzorczych został pozostawiony w gestii firmy inwestycyjnej, która zobowiązana jest do wdrożenia środków adekwatnych do zakresu powierzonych agentowi czynności, jak i mając na uwadze komu powierza wykonanie tych czynności.

Ustawodawca nie wyłączył spod nadzoru sprawowanego na podstawie wskazanego artykułu żadnej kategorii podmiotów, w tym podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej co firma inwestycyjna, czy też podmiotów działających profesjonalnie na rynku finansowym. Oznacza to, że kwalifikacja agenta jako profesjonalisty nie uprawnia firmy inwestycyjnej do rezygnacji ze sprawowania nadzoru nad agentem.

Komisja informuje, że maksymalny wymiar kary w niniejszej sprawie wynosi 11.753.300 zł.

4. Komisja jednogłośnie uchyliła zaskarżoną decyzję z dnia 25 czerwca 2019 r.² oraz nałożyła na Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (dalej: „Altus TFI SA”) m.in.:
 - I. Karę pieniężną w wysokości 570 tysięcy złotych w związku z wyceną akcji spółki akcyjnej wprowadzonych do obrotu na NewConnect w okresie od dnia 28 grudnia 2017 r. do dnia 20 kwietnia 2018 r.
 - II. Karę pieniężną w wysokości 570 tysięcy złotych w związku z wyceną akcji spółki akcyjnej wprowadzonych do obrotu na NewConnect w okresie od dnia 21 kwietnia 2018 r. do dnia 21 września 2018 r.

Wskazane kary nałożone zostały w związku z naruszeniem przez Altus FIO Parasolowy § 23 ust. 2 w zw. z § 24 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych.

W toku ponownego rozpatrywania sprawy Komisja uznała, że zarzuty przedstawione przez Altus TFI SA we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy są niezasadne oraz potwierdziła

² Pkt 9 posiedzenia Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 25 czerwca 2019 r.

okoliczności naruszeń przepisów prawa stwierdzone w zaskarżonej decyzji. W związku z nowymi okolicznościami mającymi wpływ na wymiar kary, tj.: pogorszeniem się sytuacji finansowej Altus TFI SA Komisja uchyliła decyzję KNF z dnia 25 czerwca 2019 r. i nałożyła karę w niższej wysokości.

5. Komisja jednogłośnie przekazuje do publicznej wiadomości informację, że w dniu 24 września 2019 r. decyzją ostateczną jednogłośnie nałożyła na Nextfield Investments Limited z siedzibą w Nikozji dwie kary pieniężne za naruszenia ustawy o ofercie publicznej w okresie w okresie 2014-2017:
 - I. karę w wysokości 960 000 zł wobec stwierdzenia czternastokrotnego naruszenia przepisów ustawy o ofercie publicznej w brzmieniu sprzed 4 czerwca 2016 r.
 - II. karę w wysokości 300 000 zł wobec stwierdzenia czterokrotnego naruszenia przepisów ustawy o ofercie publicznej w brzmieniu obowiązującym po ww. dacie.

W obu przypadkach naruszenia dotyczyły ujawniania stanu posiadania akcji spółki publicznej Fachowcy.pl Ventures SA w restrukturyzacji. Spółka naruszyła przepisy poprzez brak zawiadomień i niedopełnienie wymagań co do treści zawiadomień tj. art. 69 ustawy o ofercie publicznej.

Nextfield Investments Limited nie zawiadamiała lub nienależycie zawiadamiała o następujących zmianach udziału w ogólnej liczbie głosów Fachowcy.pl Ventures SA³⁴:

- sześciokrotnie o zmianie udziału ponad 33% ogólnej liczby głosów o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów (zmiany stanu posiadania z dni 17 grudnia 2014 r., 14 stycznia 2015 r., 25 lutego 2015 r., 26 lutego 2015 r., 27 kwietnia 2015 r. i 7 maja 2015 r.),
- siedmiokrotnie o zmniejszeniu udziału poniżej 20%, 15%, 10% i 5% ogólnej liczby głosów (zmiany stanu posiadania z dni 8 maja 2015 r., 13 sierpnia 2015 r., 10 września 2015 r., 10 listopada 2015 r., 18 kwietnia 2016 r., 15 lipca 2016 r. i 20 czerwca 2017 r.),
- trzykrotnie o przekroczeniu 5% i 20% ogólnej liczby głosów (zmiany stanu posiadania z dni 20 czerwca 2015 r., 16 listopada 2015 r. i 29 czerwca 2016 r.),

³ Przepisy nie wskazują terminu, po upływie którego informacje powinny być usunięte ze strony internetowej KNF (dotyczy naruszeń mających miejsce między 17 grudnia 2014 r. a 18 kwietnia 2016 r.).

⁴ Informacje o treści rozstrzygnięcia, rodzaju i charakterze naruszenia oraz firmie podmiotu, na który została nałożona sankcja są dostępne na stronie internetowej KNF przez 5 lat, licząc od dnia ich udostępnienia (dotyczy naruszeń mających miejsce między 29 czerwca 2016 r. a 20 czerwca 2017 r.).

- jednokrotnie o zmniejszeniu w dniu 12 kwietnia 2016 r. 20% ogólnej liczby głosów oraz dokonaniem tego zawiadomienia z naruszeniem warunków określonych w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o ofercie,
- jednokrotnie naruszyła art. 69 ust. 4 pkt 2 i 3 w związku z dokonaniem zawiadomienia z naruszeniem warunków określonych w tych przepisach (zmiana stanu posiadania z dnia 30 grudnia 2016 r.).

Zmiany stanu posiadania powodowały powstanie obowiązków notyfikacyjnych w stosunku do KNF i Fachowcy.pl Ventures SA, których Nextfield Investments Limited nie wykonała lub wykonała z naruszeniem wymogów co do treści lub z opóźnieniem. W efekcie uczestnicy rynku kapitałowego pozostawali w błędzie co do rzeczywistego stanu posiadania znaczącego akcjonariusza, który z poziomu bliskiego połowie ogólnej liczby głosów (48,24%) zszedł do poziomu poniżej 5% ogólnej liczby głosów, przekroczył poziom 20% ogólnej liczby głosów, by następnie zejść poniżej i ponownie przekroczyć 20% ogólnej liczby głosów i zejść poniżej. Niezależnie od przyczyny zmiany udziału (w tym nabycie lub zbycie papierów wartościowych, objęcie akcji nowej emisji) Nextfield Investments Limited była zobowiązana zawiadomić właściwe podmioty niezwłocznie, nie później niż w terminie 4 dni roboczych liczonych od dnia, w którym dowiedziała się o zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Niedopełnienie obowiązków przez Nextfield Investments Limited doprowadziło do zachwiania zasady, na której oparty jest obrót papierami wartościowymi, tj. zasady transparentności rynku, mającej na celu zapewnienie równego dostępu do informacji dotyczących akcjonariuszy spółek i ich aktywności. Zawiadomienie spółki publicznej przez akcjonariuszy o zmianach stanu posiadania pozwala na niezwłoczne publikowanie takich informacji drogą raportów bieżących, które stanowią dla uczestników rynku kapitałowego podstawowe źródło informacji o emitencie. Natomiast zawiadamianie KNF, jest kluczowe dla realizacji celów nadzorczych.

KNF podkreśla, że informacje przekazywane w okresie naruszeń o tzw. transakcjach managementu, a następnie zawiadomienia o transakcjach osób zarządzających nie zawierały właściwego poziomu przejrzystości w zakresie informacji dotyczących struktury akcjonariatu (art. 160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi lub art. 19 ust. 1 rozporządzenia MAR). Inwestorzy nie byli jednak pozbawieni jakiegokolwiek wiedzy na temat zmian w zakresie udziału Strony w ogólnej liczbie głosów w Fachowcy.pl Ventures S.A. Emitent w raportach okresowych publikowanych między 1 sierpnia 2013 r. a 31 grudnia 2017 r. zawarł informacje o stanie posiadania Nextfield Investments Limited. Ponadto w tym okresie Emitent publikował raporty bieżące zawierające wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu. Wśród tych akcjonariuszy był również Nextfield Investments Limited.

Przed wejściem w życie nowelizacji ustawy o ofercie publicznej Komisja mogła nałożyć karę maksymalną w wysokości do 1 000 000 zł. Po zmianie ustawy w przypadku podmiotów innych niż osoby fizyczne Komisja może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 5 000 000 zł albo do kwoty stanowiącej równowartość 5% całkowitego rocznego przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, jeżeli przekracza ona 5 000 000 zł.

KNF wskazuje, że decyzja z 24 września 2019 r. uzyskała walor ostateczności z uwagi na niezłożenie przez Nextfield w 14-dniowym terminie liczonym od dnia doręczenia decyzji Stronie zakreślonym przez ustawodawcę w art. 129 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzja z 24 września 2019 r. została doręczona Nextfield 10 października 2019 r., a więc termin na złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy upłynął 25 października 2019 r. Ostateczność decyzji administracyjnej wydanej w I instancji oznacza, zgodnie z art. 16 § 1 k.p.a., że od tej decyzji nie służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Komisja jednogłośnie wydała ostateczną decyzję uchylającą w całości decyzję KNF z dnia 27 marca 2018 r.⁵ w przedmiocie nałożenia na PZU SA (dalej: „PZU”) kary pieniężnej w wysokości 1,7 miliona złotych, w związku z naruszeniem przez PZU art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w związku ze stwierdzeniem przypadków opóźnień w przyznaniu i wypłacie odszkodowania lub niedopełnieniu obowiązku informacyjnego oraz nakładającą kary pieniężne w wysokości 150 tysięcy złotych oraz w wysokości 1,549 miliona złotych.

PZU dopuściła się nieterminowej likwidacji szkód oraz dopuściła się braku terminowego wykonania obowiązku informacyjnego – poinformowania o tym, że odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu w odniesieniu do 83 roszczeń zgłoszonych przez 47 poszkodowanych. W wyniku ponownego rozpoznania sprawy, Komisja uznała za zasadne uchylenie zaskarżonej decyzji i nałożenie dwóch kar pieniężnych w łącznej wysokości niższej niż kara pieniężna nałożona na podstawie zaskarżonej decyzji. Nałożenie dwóch odrębnych kar pieniężnych na PZU wynika z pogrupowania przypadków nieterminowej likwidacji szkód na dwie sprawy administracyjne ze względu na zmiany stanu prawnego i brzmienie przepisów przejściowych, natomiast obniżenie wymiarów kar pieniężnych wynika z uwzględnienia na korzyść PZU zmiany w długości okresu naruszenia. Powyższe jednakże nie zmienia oceny Komisji co do wagi stwierdzonych naruszeń i konieczności zastosowania środka sankcyjnego.

⁵ Pkt 10 komunikatu z 385. posiedzenia Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 27 marca 2018 r.

7. Komisja jednogłośnie udzieliła zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji) spółkom:
 - Vicis New Investments SA z siedzibą w Warszawie (z dniem 6 grudnia 2019 r.),
 - Pfleiderer Group SA z siedzibą we Wrocławiu (z dniem 26 listopada 2019 r.).
8. Komisja jednogłośnie nałożyła na 2 biura usług płatniczych kary pieniężne (po 1,1 tysiąca złotych) w związku z naruszeniem przez te biura przepisów ustawy o usługach płatniczych. Naruszenia polegały na nieprzekazaniu KNF w terminie informacji o łącznej wartości i liczbie transakcji płatniczych wykonanych w 2016 r.
9. Komisja zapoznała się:
 - z informacją dotyczącą podmiotów wpisanych na listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego w okresie od 5.11.2019 r. do 18.11.2019 r.
10. Kolejne posiedzenia Komisji zaplanowane są na:
 - 3 grudnia 2019 r.,
 - 17 grudnia 2019 r.,
 - 9 stycznia 2020 r.

* Członkowie Komisji uczestniczący w posiedzeniach wyłącznie z głosem doradczym, nie biorący udziału w głosowaniach.

ⁱ R. Mikusiński nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 1, 2, 3, 5, 6 i 7 komunikatu.

ⁱⁱ A. Kaźmierczak nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 3 i 5 komunikatu.